

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISSIBILITATE

a sesizării nr. 140g/2025

privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din articolele 504 alineatele (2) și (6), 505 alineatul
(1), 509¹ alineatele (4¹) și (8) din Codul de procedură penală

*(participarea părții vătămate la procedura acordului de recunoaștere a
vinovăției)*

CHIȘINĂU
29 ianuarie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA, *judecători*,
cu participarea dlui Andrei Harbuz, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 17 iunie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 29 ianuarie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul de procedură penală, după cum urmează:

- textul „și acceptă încadrarea juridică a faptei, precum și forma de executare a pedepsei, în schimbul unei pedepse reduse” din articolul 504 alin. (2) și alineatul 6 din același articol;
- textul „cu participarea obligatorie a învinuitului și a apărătorului acestuia” din articolul 505 alin. (1);
- articolul 509¹ alin. (4¹) și textul „invocându-se doar erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită” din alin. (8) din același articol,

ridicată de dna avocat Svetlana Olari, în interesele părții vătămate G.A., în dosarul nr. 1-32/2025, pendinte la Judecătoria Cimișlia, sediul central.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Ion Volcovschi, de la Judecătoria Cimișlia, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. În cadrul examinării sesizării, doamna judecătoare Viorica Puica i-a prezentat Plenului o cerere de abținere de la examinarea cauzei. Analizând motivele invocate, Curtea Constituțională a decis respingerea cererii.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele cauzei penale, așa cum au fost formulate de autoarea excepției

4. Pe rolul Judecătoriei Cimișlia se află cauza penală de acuzare a dlui Alexandru Prisacari de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 171 alin. (1) (*violul*) din Codul penal.

5. Cauza se examinează în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției.

6. Ca urmare a unor negocieri între procuror, învinuit și apărător, s-a convenit la un acord de recunoaștere a vinovăției în schimbul unei pedepse reduse de 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

7. În cadrul examinării cauzei, dna avocat Svetlana Olari a ridicat, în interesele părții vătămate G.A., excepția de neconstituționalitate a prevederilor legale menționate mai sus la § 1.

8. Printr-o încheiere din 17 iunie 2025, instanța care judecă cauza a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 6

Separația și colaborarea puterilor

„În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 24

Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

„(1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

(2) Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.

(3) Pedepsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o asemenea pedeapsă și nici executat.”

Articolul 28

Viața intimă, familială și privată

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„[...]”

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

10. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 504
Dispoziții generale

„[...]

(2) Acordul de recunoaștere a vinovăției este o tranzacție încheiată între procuror și învinuitul persoană fizică sau juridică care și-a exprimat acordul de a-și recunoaște vina **și acceptă încadrarea juridică a faptei, precum și forma de executare a pedepsei, în schimbul unei pedepse reduse.**

[...]

(6) **În cazul încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției, limitele de pedeapsă prevăzute de legea penală se reduc în conformitate cu art.80 din Codul penal.**

[...]”

Articolul 505
Condițiile de inițiere și încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției

„(1) Acordul de recunoaștere a vinovăției se întocmește în scris, după aprobarea, în scris, a limitelor pedepsei de către procurorul ierarhic superior, **cu participarea obligatorie a învinuitului și a apărătorului acestuia.**

[...]”

Articolul 509¹
Adoptarea sentinței în cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției

„[...]

(4¹) **În cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției, instanța de judecată nu poate modifica încadrarea juridică a faptei, pedeapsa negociată în acord sau modul de executare a pedepsei.**

[...]

(8) Sentința adoptată în condițiile prezentului articol este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs în termen de 15 zile de la pronunțare, **invocându-se doar erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită.**

[...]”

Articolul 509²
Soluția instanței în cazul respingerii acordului de recunoaștere a vinovăției

(1) În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art.504 alin.(3) și (4), art.505 alin.(2) și (3) și art.508 alin.(1) cu privire la toate faptele care au făcut obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției sau dacă instanța de judecată apreciază că încadrarea juridică a faptei este eronată, că pedeapsa prevăzută de lege ori modul de executare a pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord este stabilit contrar legii sau că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii ori cu personalitatea inculpatului, instanța, printr-o încheiere, respinge acordul de recunoaștere a vinovăției și îl restituie procurorului în vederea continuării urmăririi penale.

(2) Încheierea instanței cu privire la respingerea acordului de recunoaștere a vinovăției poate fi contestată cu recurs de către procuror, inculpat sau apărătorul acestuia în termen de 15 zile de la pronunțare.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autoarei excepției de neconstituționalitate

10. Autoarea sesizării susține că prevederile contestate limitează dreptul părții vătămate de a participa la un proces adversarial și de a-și prezenta opinia referitor la pedeapsa negociată în acord de procuror și învinuit.

11. De asemenea, autoarea excepției afirmă că prevederile articolului 509¹ alin. (4¹) din Codul de procedură penală înlătură, în cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției, posibilitatea instanței de judecată de a modifica încadrarea juridică a faptei, pedeapsa negociată sau modul de executare a acesteia.

12. Totodată, autoarea sesizării consideră că prevederile articolului 509¹ alin. (8) din Codul de procedură penală permit contestarea sentinței doar prin prisma erorilor procesuale, nu și din perspectiva proporționalității pedepsei stabilite.

13. Potrivit autoarei excepției, reducerea automată a pedepsei, inclusiv în cazul unor infracțiuni cu caracter sexual, fără ca instanța să poată verifica proporționalitatea acesteia, diminuează protecția drepturilor victimei la viața privată și la viață și integritate fizică și psihică, nefiind astfel realizată obligația pozitivă a statului de a proteja aceste drepturi.

14. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate prevederile contestate sunt contrare articolelor 6, 20, 24, 28 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

17. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

18. Obiectul sesizării îl constituie prevederile menționate mai sus la § 1. Prevederile contestate nu au constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate.

19. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul examinării unei cauze penale, în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției. Prin urmare, Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate de instanța de judecată în cauza în care a fost ridicată excepția.

20. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Curtea trebuie să analizeze, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 145 din 21 noiembrie 2024, § 23).

21. Autoarea excepției consideră că prevederile contestate sunt contrare articolelor 6 (*separația și colaborarea puterilor*), 20 (*accesul liber la justiție*), 24 (*dreptul la viață și la integritate fizică și psihică*), 28 (*dreptul la viața intimă, familială și privată*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

22. Curtea a subliniat anterior că articolele 6 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unei ingerințe în drepturile garantate de Constituție (a se vedea DCC nr. 131 din 17 octombrie 2024, § 31; DCC nr. 30 din 27 februarie 2025, § 26).

23. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că dreptul de acces liber la justiție presupune, *inter alia*, acceptarea și participarea efectivă la un proces penal a persoanelor ale căror drepturi sau interese legitime pot fi afectate (a se vedea HCC nr. 12 din 6 aprilie 2021, §§ 56-57).

24. Totuși, Curtea reiterează că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut. Exercițiul acestui drept poate fi restrâns. Limitările accesului la un tribunal trebuie să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim și să fie proporționale, astfel încât să nu fie afectată însăși esența dreptului (a se vedea DCC nr. 106 din 1 iulie 2021, § 28).

25. Autoarea sesizării susține că prevederile contestate din articolele 505 alin. (1), 509¹ alin. (4¹), 509¹ alin. (8) din Codul de procedură penală limitează dreptul părții vătămate de a participa la un proces adversarial, aceasta neavând posibilitatea să-și exprime opinia privind pedeapsa negociată între procuror și învinuit în cadrul unui acord de recunoaștere a vinovăției. Totodată, în opinia sa, aceste norme limitează competența instanței la individualizarea pedepsei și încadrarea juridică a faptei și permit formularea unui recurs doar cu referire la erorile procesuale, nu și la caracterul disproporționat al pedepsei stabilite.

26. Curtea observă că prevederile contestate se referă la procedura de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției și de judecare a cauzelor penale în cazul încheierii acestui acord.

27. Curtea menționează că acordul de recunoaștere a vinovăției reprezintă o tranzacție încheiată între procuror și învinuit, asistat de apărător, care, în schimbul unei pedepse reduse, își exprimă acordul de a-și recunoaște vina și acceptă încadrarea juridică dată faptei, precum și modul de executare a pedepsei (a se vedea articolul 504 alin. (2) din Codul de procedură penală).

28. De asemenea, Curtea reține că prin Recomandarea nr. R (87)18 privind simplificarea justiției penale Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a încurajat statele membre să ia măsuri care vizează simplificarea procedurilor judiciare ordinare prin recurgerea la procese accelerate, care

inclus hotărâri sumare, înțelegeri extrajudiciare, acorduri de recunoaștere a vinovăției și judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

29. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a observat că obținerea unei reduceri a acuzațiilor sau a unei reduceri a pedepsei în schimbul recunoașterii vinovăției sau pentru asigurarea unei cooperări substanțiale cu autoritățile de anchetă poate fi considerată o caracteristică comună a sistemelor europene de justiție penală (a se vedea *Natsvlishvili and Togonidze v. Georgia*, 29 aprilie 2014, § 90).

30. Deși autoarea sesizării afirmă că prevederile articolului 505 alin. (1) din Codul de procedură penală limitează dreptul părții vătămate de a participa la negocierea acestui acord, Curtea observă că partea vătămată prezentă la ședința de judecată poate fi audiată și, prin urmare, aceasta poate să-și prezinte opinia despre acordul încheiat, inclusiv despre pedeapsa negociată (a se vedea teza a III-a din articolul 509 alin. (1) din Codul de procedură penală).

31. De asemenea, Curtea observă că, deși autoarea excepției critică prevederile articolului 509¹ alin. (4)¹ din Codul de procedură penală, pentru că nu ar permite instanței de judecată să intervină la individualizarea pedepsei negociate, legislatorul i-a acordat instanței de judecată competența de a verifica legalitatea și corectitudinea încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției. Cu alte cuvinte, în cazul în care acordul încheiat nu întrunește condițiile prevăzute de lege sau dacă instanța de judecată apreciază că încadrarea juridică a faptei este eronată, că pedeapsa negociată ori modul de executare a acesteia contravin legii sau că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii ori cu personalitatea inculpatului, instanța de judecată poate să nu accepte acordul de recunoaștere a vinovăției și îl poate restitui procurorului în vederea continuării urmăririi penale (a se vedea articolul 509² alin. (1) din același Cod).

32. Totodată, din argumentele sesizării Curtea nu vede cum este afectat dreptul de acces liber la justiție, de vreme ce articolul 509¹ alin. (8) din Codul de procedură penală îi acordă părții vătămate posibilitatea de a formula un recurs împotriva sentinței pronunțate în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, atât în cazul unor erori procesuale, cât și în cazul dezacordului cu pedeapsa stabilită (a se vedea articolul 509¹ alin. (8) din Codul de procedură penală). Prin urmare, nimic din textul normei contestate nu împiedică partea vătămată să formuleze un recurs împotriva acestei sentințe, inclusiv în partea individualizării pedepsei stabilite.

33. În acest context, Curtea reamintește că principiul preeminenței dreptului reclamă ca legile să fie interpretate și aplicate ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent, nu în mod izolat și prin ignorarea altor norme relevante (a se vedea DCC nr. 134 din 24 octombrie 2024, § 47).

34. Prin urmare, Curtea notează că prevederile contestate nu afectează dreptul de acces liber la justiție al părții vătămate și nu restrâng competența instanței de judecată de a exercita un control de jurisdicție deplină în privința individualizării și oportunității sancțiunii și, prin urmare, nu afectează articolul 20 din Constituție. De altfel, chestiunile abordate de autoarea excepției de neconstituționalitate nu se referă la aspecte de neconstituționalitate, dar vizează interpretarea și aplicarea legii, care țin de

competența instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 96 din 1 august 2024, § 22).

35. Cu referire la incidența articolelor 24 și 28 din Constituție, autoarea sesizării afirmă că reducerea automată a pedepsei în condițiile unui astfel de acord, inclusiv în cazul unor infracțiuni cu caracter sexual, fără verificarea proporționalității acesteia de către instanța de judecată, reduce protecția drepturilor la viața privată și la integritatea fizică și psihică ale victimei, nefiind îndeplinită obligația pozitivă a statului de a proteja aceste drepturi.

36. Curtea are în vedere că, potrivit punctelor 9 și 28 din Directiva (UE) 2024/1385 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, sancțiunile pentru infracțiunile definite în această directivă, *inter alia*, violul, hărțuirea sexuală, abuzul sexual trebuie să fie efective, proporționale și să manifeste un efect inhibitor.

37. Curtea Europeană a constatat anterior că statele au o obligație pozitivă, inerentă articolelor 3 și 8 din Convenție, de a adopta dispoziții de drept penal care să pedepsească efectiv violul și de a le aplica în practică prin anchete și urmăriri penale eficiente. În plus, în conformitate cu standardele și tendințele contemporane în domeniu, obligațiile pozitive ale statelor membre pe baza articolelor 3 și 8 din Convenție trebuie considerate ca impunând pedepsirea și urmărirea penală eficientă a oricărui act sexual fără consimțământ, inclusiv în absența rezistenței fizice din partea victimei (a se vedea *MGC v. România*, 15 martie 2016, § 59).

38. Din această perspectivă, Curtea observă că legislatorul a reglementat competența instanței de judecată de a interveni și respinge acordul de recunoaștere a vinovăției în cazul în care pedeapsa negociată în acord de procuror și inculpat este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii ori cu personalitatea inculpatului (a se vedea § 32, *supra*). Aceasta reprezintă o garanție semnificativă pentru a evita, în cazuri particulare, pedepsele derizorii și ineficiente. Prin urmare, Curtea consideră că articolele 24 și 28 din Constituție nu sunt prejudiciate la modul abstract.

39. Pentru că nu s-a demonstrat incidența unui drept fundamental prevăzut de Constituție, Curtea notează că nu poate efectua o analiză separată pe baza articolelor 6 și 54 din Constituție.

40. Prin urmare, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în discuție nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. d) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul de procedură penală, după cum urmează:

- textul „și acceptă încadrarea juridică a faptei, precum și forma de executare a pedepsei, în schimbul unei pedepse reduse” din articolul 504 alin. (2) și alineatul 6 din același articol;

- textul „cu participarea obligatorie a învinuitului și a apărătorului acestuia” din articolul 505 alin. (1);
 - articolul 509¹ alin. (4¹) și textul „invocându-se doar erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită” din alin. (8) din același articol,
- ridicată de dna avocat Svetlana Olari, în interesele părții vătămate G.A., în dosarul nr. 1-32/2025, pendinte la Judecătoria Cimișlia, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 29 ianuarie 2026

DCC nr. 12

Dosarul nr. 140g/2025